

Cinc sentències han caigut sobre el runam

► El veterà advocat sallentí Sebastià Estradé i l'Associació de Veïns Sant Esteve de la Rampinya han estat fins ara els dos promotors d'accions legals que han obtingut resolucions judicials favorables

Informe

DAVID BRICOLLÉ | MANRESA

El conflicte pel runam del Cogulló de Sallent, i els seus efectes, ha esdevingut amb el temps un laberint de sentències, tot i que en aquest cas només hi ha dos actors principals que han mogut fitxa i que han acabat tenint respostes judicials: el doctor en dret i veí de Sallent Sebastià Estradé, d'una banda, i l'Associació de Veïns Sant Esteve de la Rampinya, de l'altra. A continuació els donem les claus principals d'aquest laberint, per evitar que es perdin.

Sis anys de procediments

El gros d'aquest bloc de procediments arrenca l'any 2008, que és quan el departament de Medi Ambient de la Generalitat va donar llum verd a la nova autorització ambiental per a l'explotació de les galeries del sector Sallent-Balsareny. És a dir, la llicència per a la continuïtat de l'activitat d'extracció i tractament del mineral en aquest sector, que incloïa seguir abocant el material sobrant al dipòsit que ha esdevingut la muntanya artificial del Cogulló. Com s'esmentava anteriorment, dos actors van moure fitxa en paral·lel als tribunals en contra d'aquesta autorització: Sebastià Estradé i l'Associació de la Rampinya.

Cronològicament, el primer que va tenir una resposta judicial favorable als seus arguments va ser Estradé. El novembre del 2011 es va fer pública la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya pel contenciós administratiu que l'advocat sallentí va presentar contra aquella autorització ambiental del 29 d'abril del 2008, sentència que se centrava en la fiança que s'havia fixat per a l'abocament al runam del Cogulló, de 585.153 euros, que Estradé qualificava d'irrisòria.

El tribunal admetia que, de diferents possibilitats que s'havien apuntat per donar sortida al residu, només se'n podia considerar una dividida en dues fases: la primera, «la del creixement en altura del runam del Cogulló»; i la segona, «a partir de la data de cessament de la generació de la sal, que es preveu cap al 2035». Però el tribunal posava en relleu que l'autorització només tenia com a efecte el procés acumulatiu de material i considerava procedent «la disconformitat a dret» del demandant pel fet que no s'havia establert un programa de restauració, equivalent al previst a partir del 2035, per al lapse que hi ha fins a aquella data. Tot i que no concretava cap xifra, establia

que la fiança hauria d'equivaler almenys al 25% del pressupost global de restauració. La Generalitat en va fixar una de nova de 13,9 milions d'euros, però amb una rebaixa del 50%. Però aquesta sentència ha anat a més, ja que tal com va avançar **Regió7** en l'edició de dissabte, el Suprem ha donat la raó de nou a Estradé en desestimar un recurs que hi va presentar Iberpotash. A la pràctica, tal com ja va informar aquest diari, aquesta resolució obliga l'empresa a presentar un pla de restauració per a l'espai que ara ocupa el runam salí del Cogulló i a la Generalitat a dictar una nova fiança.

Intervenció de la Rampinya

També contra l'autorització ambiental va recórrer l'Associació de Veïns Sant Antoni de la Rampinya, tot i que amb uns arguments jurídics més globals sobre la base d'aquella llicència i que, en conseqüència, va tenir com a resultat la que fins ara havia estat la sentència més contundent. És la que es va fer pública l'octubre de l'any passat i que declarava nul·la l'autorització. La decisió del Tribunal pivotava sobre dos eixos principals.

El primer, que el magistrat va considerar

—com així argumentava la part demandant— que el planejament urbanístic no s'adequava a l'activitat. No només al POUM actual (aprovat fa tres anys), sinó als planejaments anteriors.

L'advocat de l'associació veïnal, Climent Fernández, va presentar una prova pericial —que el magistrat va donar per bona— amb la qual va anar acotant el creixement del runam als diferents planejaments vigents des que es va començar a generar la muntanya de residus i va posar de manifest que en els successius espais temporals hi va haver incompatibilitat amb la qualificació urbanística dels terrenys.

La segona qüestió clau era l'absència d'una declaració d'impacte ambiental que el jutge estimava que era ineludible per a la concessió de l'autorització ambiental anul·lada. A la pràctica, la resolució judicial suposava que l'activitat minera a Sallent-Balsareny quedava en fals, i que una petició integral d'execució de sentència obligaria a paraitzar-la. Fa uns mesos l'associació veïnal va presentar una sol·licitud d'execució parcial, que espera resposta.

També el pla urbanístic

Els veïns de la Rampinya, però, encara han vist com el jutge els donava la raó en dos processos més que han focalitzat la seva atenció en el runam del Cogulló. D'una banda, el mateix Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va anul·lar, a petició de

En la batalla judicial al voltant del dipòsit del Cogulló també ha quedat parcialment en fals el pla urbanístic de Sallent

l'entitat veïnal, l'acord de la Generalitat (del 2011) d'aprovació definitiva del pla general urbanístic. La sentència n'anul·lava l'apartat que feia referència a la qualificació de sòl del sector dels plans de Ridor com a dipòsit de residu salí. És a dir, l'àrea que es deixava reservada en aquest planejament per al creixement en amplada del runam. El jutge basava la seva decisió a considerar que l'aprovació del pla va passar de puntetes i de manera molt indefinida per sobre de l'impacte que tindria una ampliació del runam perquè directament passava aquests terrenys de sòl no urbanitzable a zona de dipòsit salí, amb la previsió que en el futur s'elaborés un pla especial —específic per a aquesta àrea— que en definís més detalladament el seu desenvolupament i ús. El tribunal apreciava que no s'havia respectat el fonament d'aquesta eina de planificació.

La darrera sentència de la trilogia dels veïns de la Rampinya és la que es va conèixer el febrer passat, que anul·lava un acord del 2008 de l'Ajuntament de Sallent i que obliga el consistori a obrir un expedient de protecció urbanística sobre els abocaments que Iberpotash fa al Cogulló i, en definitiva, a ordenar-ne l'aturada.